

VÝBER LEGISLATÍVNYCH ZMIEN A NOVINIEK ZA OKTÓBER 2023

1. VYŠLO V ZBIERKE ZÁKONOV

ZMENA ZÁKONA O SÚDNYCH EXEKÚTOROCH A EXEKUČNEJ ČINNOSTI (EXEKUČNÝ PORIADOK)

- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 417/2023, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 68/2017 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov v znení vyhlášky č. 85/2023 Z. z. (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. januára 2024**

Anotácia:

Zvýšenie náhrad paušálnych výdavkov exekútora.

Popis:

Právna úprava reaguje na neúmerný nárast administratívnych a prevádzkových nákladov súdnych exekútorov súvisiacich s vedením exekučných konaní, exekučných spisov a zabezpečovaním riadneho chodu exekútorských úradov, ktorý bol zapríčinený najmä vysokou infláciou a neúmerným navýšením výdavkov exekútorských úradov na energie, pričom v súvislosti s uvedeným nie je možné opomenúť ani vysoký rast životných nákladov.

Je potrebné zdôrazniť, že pre riadny a odborný výkon exekútorskej činnosti ako výkonu verejnej moci **je nevyhnutná aj primeraná úprava paušálnych náhrad, ktorá aspoň čiastočne kopíruje ekonomický a hospodársky vývoj v spoločnosti.**

ZMENA VYHLÁŠKY, KTOROU SA VYDÁVA PORIADOK VÝKONU TRESTU ODŇATIA SLOBODY

- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 408/2023 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z.z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. januára 2024**

Anotácia:

Humanizácia a zmierňovanie obmedzení osôb vo výkone trestu odňatia slobody, s osobitným dôrazom na vzdelávanie a posilňovanie pozitívnych sociálnych väzieb prostredníctvom zvyšovania dostupnosti foriem kontaktu odsúdených s rodinou.

Popis:

Cieľom vyhlášky, ako vykonávacieho právneho predpisu, je pri zachovaní súčasného znenia zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov reflektovať na odporúčania vnútroštátnych a medzinárodných orgánov a inštitúcií, a tak pokračovať v humanizácii a zmierňovaní obmedzení osôb vo výkone trestu odňatia slobody, s osobitným dôrazom na vzdelávanie a posilňovanie pozitívnych sociálnych väzieb prostredníctvom zvyšovania dostupnosti foriem kontaktu odsúdených s rodinou. V záujme dosiahnutia uvedeného cieľa sa zmierňujú kontraindikácie pre umiestnenie odsúdeného za prečin v minimálnom stupni stráženia do otvoreného oddelenia, ako najprogressívnejšieho spôsobu výkonu trestu.

- **Odstraňuje sa rozdielny prístup pri vnútornej diferenciacii všeobecnej väzenskej populácie a odsúdených s uloženým trestom na doživotie.**
- **Vytvára sa možnosť progresívneho umiestnia odsúdeného vykonávajúceho doživotný trest mimo oddielu doživotných trestov v súlade s nesegregačným princípom.**
- **Ruší sa povinnosť odsúdeného byť ostrihaný a oholený podľa stanovených vzorov s výnimkou rozhodnutia lekára akú súčasť hygienických a protiepidemických opatrení.**
- **Zjednodušuje sa administratíva súvisiaca s programom zaobchádzania v súbehu s kladením dôrazu na realizáciu vzdelávania, štandardizovaných resocializačných a výchovno-vzdelávacích programov a terapeutických aktivít.**

- **Vytvárajú sa legislatívne predpoklady prístupu na internetové stránky obsahujúce informácie napríklad o všeobecne záväzných právnych predpisoch.**

Ďalším cieľom právnej úpravy je aj zavedenie inovatívnych metód a postupov, ktoré už boli skúšobne overené počas obdobia realizácie protipandemických opatrení - videonávštevy a umožnenie nákupu kreditu na telefonovanie aj z civilného prostredia.

V neposlednom rade sa odstraňujú zistené nedostatky v aplikačnej praxi a precizuje, resp. spresňuje sa terminológia

NARIADENIE, KTORÝM SA PREDLŽUJE DOČASNÉ OBNOVENIE KONTROLY NA VNÚTORNEJ HRANICI SLOVENSKEJ REPUBLIKY S MAĎARSKOM

- *Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2023 Z. z., ktorým sa predlžuje dočasné obnovenie kontroly na vnútornej hranici Slovenskej republiky s Maďarskom (úplné znenie nariadenia nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 15. októbra 2023**

Anotácia:

Predĺženie kontroly vnútornej hranice Slovenskej republiky s Maďarskom do 3. novembra 2023

Popis:

Cieľom Z dôvodu zvyšujúcej sa nelegálnej migrácie Slovenská republika zaviedla neodkladné opatrenie a obnovila kontrolu na vnútornej hranici s Maďarskom od 5. októbra do 14. októbra 2023. Vzhľadom na to, že naďalej pretrváva problém s nelegálnou migráciou, a to aj napriek jej poklesu, **sa kontinuálne predlžuje dočasné obnovenie kontroly vnútornej hranice s Maďarskom od 15. októbra do 3. novembra 2023.**

Od zavedenia kontrol na vnútorných hraniciach s Maďarskom bol zaznamenaný určitý pokles nelegálnej migrácie smerujúcej na naše územie z Maďarska. V 39. týždni bolo zaevidovaných 2 496 nelegálnych migrantov a v 40. týždni (kontrola hraníc sa vykonáva od 05. 10. 2023) nastal pokles v záchytoch nelegálnych migrantov na 1929 osôb. Z uvedeného možno vyvodiť, že zavedenie kontrol na vnútorných hraniciach, spolu s obdobnými opatreniami susedných štátov má aj preventívny charakter.

Dôvody na predĺženie kontroly vnútornej hranice Slovenskej republiky s Maďarskom sa nemenia. **Opatrenie má napomôcť zníženiu počtu nelegálnych migrantov, ktorí cez naše územie iba tranzitujú do iných štátov Európskej únie.** Ich prítomnosť na našom území si vyžaduje nasadenie veľkého počtu policajtov, z ktorých mnohí plnia aj iné úlohy. Tento stav spôsobuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti Slovenskej republiky a verejného poriadku. **Kontroly sa budú vykonávať ako doteraz po celej dĺžke vnútornej hranice Slovenskej republiky s Maďarskom flexibilným spôsobom primerane aktuálnej hrozbe a v závislosti na vývoji bezpečnostnej situácie.**

VYHLÁŠKA O OBSAHU A SPÔSOBE SPRACOVANIA ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

- *Vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. apríla 2024**

Anotácia:

Ustanovenie podrobností o obsahu a rozsahu územnoplánovacej dokumentácie, o územnoplánovacích podkladoch, o všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a o zastavovacích podmienkach.

Popis:

Účelom vyhlášky je ustanoviť podrobnosti o obsahu a rozsahu územnoplánovacej dokumentácie, o územnoplánovacích podkladoch, o všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a o zastavovacích podmienkach v zmysle splnomocňovacích ustanovení § 39 ods. 1 písm. b) zákona.

Táto vyhláška má byť **nástrojom dôležitej reformy, ktorú nastavila zmena stavebnej legislatívy v roku 2022.** Tým, že záväzne štandardizuje formu a obsah územnoplánovacej dokumentácie ako súčasť miestnej normotvorby v oblasti rozvoja miest a obcí, efektívne eliminuje jej doteraz chaotické a nejasné prostredie.

Cieľom vyhlášky je **vytvoriť jednotnú formu a obsah územnoplánovacej dokumentácie**, pričom definuje produkt, ktorý budú samosprávy v súkromnom sektore architektov a urbanistov obstarávať, ale rovnako ukončuje nejednotnosť výkladu definícií urbanistických regulatívov.

Teda budúcou aplikáciou vyhlášky nebude možné dva územné plány dvoch miest čítať odlišne, rovnako nebudú môcť vo svojej štruktúre vyzerat' odlišne. Ich digitalizáciou a vložením do informačného systému sa zabezpečí ich **prístupnosť všetkým aktérom a občanom**. Ich digitalizáciou bude informačný systém vo svojej najvyššej funkcionalite i automatizovať postupy posudzovania územnoplánovacej dokumentácie. Tým sa nielen zefektívni, ale aj objektivizuje proces obstarávania, spracovania a vyhodnocovania územnoplánovacej dokumentácie dotknutými orgánmi.

Jednotná štandardizácia a digitalizácia rovnako prispievajú k prechodu dokumentácie z jej regulačnej polohy do polohy i prediktívnej, tým pádom úplne novej polohy plánovania, keď mestá a obce budú lepšie pripravené reagovať na dopady klimatickej zmeny, sociálneho vývoja a ekonomiky. Budú existovať na dátovom modeli, v ktorom bude možné tieto vplyvy predikovať.

Celkovo štandardizácia územnoplánovacej dokumentácie a jej nástrojov pomôže **k vytvoreniu transparentného a jasného právneho a podnikateľského prostredia, ktoré prispeje nielen k zníženiu byrokracie a korupcie, ale i rozvoju sekundárnych odvetví inovácií a služieb založených na spracovaní dát a analytických činnostiach.**

ZMENA VYHLÁŠKY O ODMENÁCH A NÁHRADÁCH ADVOKÁTOV ZA POSKYTOVANIE PRÁVNÝCH SLUŽIEB

- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 391/2023 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. januára 2024**

Anotácia:

Zvýšenie niektorých odmien advokátov.

Popis:

Účelom vyhlášky je úprava niektorých odmien advokátov a to najmä vzhľadom na výšku inflácie, v dôsledku ktorej medzičasom došlo k výraznému zvýšeniu vstupných nákladov, cien energií, kancelárskeho materiálu, poštových a bankových služieb ako aj vzhľadom na zvyšovanie priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky a vzhľadom na zvyšovanie hranice minimálnej mzdy.

Zvýšenie nastáva v oblastiach, ktoré sú právne náročné a boli prevažne stanovené pevnou sumou ako napr. vo veciach:

- **ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka,**
- **ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch,**
- **ochrany osobných údajov, nekalého súťažného konania, ohrozenia alebo porušenia práva na obchodné tajomstvo**
- **práva duševného vlastníctva**
- **pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.**

ZMENA VYHLÁŠKY KTOROU SA ZVYŠUJE VÝŠKA ODMIEN A NÁHRAD NOTÁROV

- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 390/2023 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. novembra 2023, 1. januára 2024, 1. januára 2025**

Anotácia:

Zvýšenie výšky odmien a náhrad notárov.

Popis:

Odmeny notárov za notársku činnosť ako ich regulovaný príjem neboli upravované od roku 2005. Odmeny notárov za ich činnosť súdneho komisára boli upravené v roku 2009, a to iba zaokrúhlením základov sadzieb po zavedení meny euro. Za tento čas došlo k výraznému zvýšeniu vstupných nákladov, najmä miezd zamestnancov, cien nájomného, cien energií, cien

kancelárskeho materiálu, poštových služieb, bankových poplatkov ale aj celkovej cenovej úrovne a životných nákladov všeobecne.

Aby mohli notári plnohodnotne plniť im zverené kompetencie za primeraných podmienok je potrebné, aby odmena za ich činnosť aspoň čiastočne kopírovala ekonomický a hospodársky vývoj v spoločnosti. Zároveň môže zvýšenie odmien umožniť notárom investovať do modernizácie svojich služieb, zlepšenia svojich procesov a zabezpečenia, že klienti dostanú najlepšiu možnú službu.

Prijatím civilných procesných predpisov boli notárom rozšírené kompetencie v dedičskej agende. Od 1. júla 2016 notári komplexne vykonávajú súdny komisariát vrátane vydávania meritórnych rozhodnutí, vyznačovania ich právoplatností a ich doručovania účastníkom, čím odbremenili od tejto agendy súdy. Uvedené sa neprejavilo v ich odmeňovaní. K zvýšeniu odmien notárov pristúpili v poslednom období aj okolité štáty ako napríklad Maďarská republika či Česká republika.

Vyhláška upravuje niektoré časti týkajúce sa **výšky odmeny notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve a v konaní o umorení listiny, pričom sa zavádza ďalšia sadzba odmeny notára v prípade likvidácie dedičstva.**

Upravuje sa príloha vyhlášky, ktorú tvorí sadzobník na výpočet odmeny notára za notársku činnosť, ako aj ustanovenie o výške náhrady za stratu času.

Vyhláškou sa reaguje na § 7b zákona č. 530/2003 Z. z. obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 268/2023 Z. z., ktorým sa zaviedol inštitút (externého) registrátora pri vedení obchodného registra. Registrátorom je notár a výkon činnosti registrátora je tzv. ďalšou činnosťou notára (§ 3 ods. 2 Notárskeho poriadku) za výkon ktorej mu prislúcha odmena.

VYHLÁŠKA O REGISTRÁCIÍ ÚDAJOV DO OBCHODNÉHO REGISTRA REGISTRÁTOROM

- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 389/2023 Z. z. o registrácii údajov do obchodného registra registrátorom (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. novembra 2023**

Anotácia:

Zmeny súvisiace s novelou zákona o obchodnom registri, úprava rozsahu registrácie údajov do obchodného registra registrátorom a podrobnosti o registrácii registrátorom.

Popis:

Cieľom vyhlášky je v súlade so splnomocňujúcim ustanovením upraviť rozsah registrácie údajov do obchodného registra registrátorom a podrobnosti o registrácii registrátorom. Rozsah registrácie registrátorom sa vymedzuje tak, **že registrátor môže s účinnosťou od 1. novembra 2023 zapísať do obchodného registra spoločnosť s ručením obmedzeným** (s výnimkou zápisu v dôsledku premeny, cezhraničnej premeny alebo zmeny právnej formy). **Registrátorom je** pritom v zmysle zákona č. 268/2023 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **ktorýkoľvek notár**.

Od 1. januára 2025 budú možné registrácie registrátorom pre všetky zápisy, zmeny a výmazy údajov o zapísaných osobách do obchodného registra.

Vyhláška, v časti týkajúcej sa podrobností o registrácii, upravuje registračnú žiadosť vrátane jej príloh, postup registrátora po prijatí registračnej žiadosti a postup registrátora pri registrácii.

S vyhláškou súvisí aj súčasná novelizácia vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov, ktorá okrem iného upravuje odmenu notára ako registrátora.